

## LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS



Dr. STASYS TUMĖNAS

### NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 8–9 2017-10-19

**Gerbiamieji šiauliečiai,**

LRS nariai vasaros antroje pusėje, kai nevyko plenariniai posėdžiai Seime, turėjo galimybę daugiau dirbti savo rinkimų apygardose, pagelbėti spręsti rinkėjų problemas: kartojosi situacija, kad dažniausiai šiauliečiai kreipiasi, kai tų problemų nemato savivaldybės atsakingi asmenys – dėl Ginkūnų kapinių takų ir keliuko (su)tvarkymo, dulketų žvyruotų kelių, šaligatvių, patalpų nevyriausybininkams, kurias savivaldybė gali, bet nepadeda rasti. Susidaro įspūdis, kad kartais miesto gyventojams arčiau yra Seimas negu Šiaulių miesto savivaldybės administracija.

Į pabaigą eina pirmieji darbo Seime metai, tad norisi ir priminti, ką Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (toliau – LVŽS) padarė, kad gyvenimas Lietuvoje gerėtų.

Pasiekta, kad nuo spalio pensijos didėja 11–13 eurų, o nuo sausio pensijos didės vidutiniškai dar 30–33 eurai. Mažoka? Taip, taip sako ir mano kaimynai, pensininkė sesuo, bet tam reikėjo papildomai biudžete surasti ir numatyti 483 mln. eurų senjorams ir mažiausiai uždirbantiems. 20 eurų didinamos valstybės remiamos pajamos skurdžiai gyvenantiems asmenims. Surasti papildomų pajamų pavyko, kai prasidėjo daug pasipriešinimo sulaukusi valstybinių įmonių pertvarka, kai imtasi efektyviau valdyti valstybės turtą. Toliau tobulinamas Darbo kodeksas: priimti naujojo Darbo kodekso pakeitimai parengti pagal Trišalėje taryboje bendru sutarimu pasiektus pasiūlymus, taigi įgalintas trišalis dialogas. Akcentuočiau, kad didinamos profesinių sąjungų derybinės galios. Tikiuosi, kad profsąjungos Lietuvoje kursis ir tose institucijose, kuriose jų nėra arba veikia neaktyviai. Čia didžiulį darbą atliko mano kolega Tomas Tomilinas.

Braškėdama, bet į priekį juda švietimo reforma, universitetai diskutuoja dėl jungimosi galimybių. Svarbu, kad nugalėtų blaivus protas, nebūtų ieškoma naujų nišų, o geriausiai išnaudojamas universitetų daugiametis įdirbis.

Sparčiai eina pirmyn Vaiko teisių apsaugos reforma: sustiprinama pagalba vaikui ir jo tėvams, susidūrusiems su krizinėmis situacijomis, bus stengiamasi užtikrinti kompleksinę pagalbą tokioms šeimoms.

Antikorupcinės programos rėmuose stiprinama kova prieš korupciją ir nusikalstamumą: kelis kartus padidintos baudos už nusikaltimus, korupcinėse bylose baudos bus susietos su žalos dydžiu, nusikaltėlių gauta nauda ar kyšio suma. Nustatomas deramas Valstybės apsaugos lygis pranešusiems apie korupciją. Čia ypač aktyvus LVŽS narys, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Vytautas Bakas.

Rūpestis gyventojais – tai ir numatomas skirti didesnis dėmesys būstų renovacijai – kasmet numatoma renovuoti bent 500 daugiabučių.

Susiduriama su problemomis, kad kai kurios lengvatos, pvz., taikomos šildymui, nėra socialiai teisingos, nes paliečia ne visus gyventojus. Tarkim, Tu šildaisi savo namą kietuoju kuru ir negali pretenduoti į lengvatą. Nemažai tokių gyventojų kreipiasi su pretenzijomis, todėl Vyriausybė ir toliau siekia rasti kompleksinius tokių problemų sprendimo būdus.

Rugsėjo mėnesį man, kaip LRS ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos nariui, įsiminė trijų dienų komandiruotė į Liuksemburgą, kur dalyvavau ten veikiančios lituanistinės mokyklos naujų mokslo metų pradžios atidarymo šventėje, bendravau su ES institucijose dirbančiais pareigūnais, vertėjais, susipažinau su jų darbo specifika. Įstrigo Liuksemburgo lietuvių pilietiškumo brandumas, rimta pažiūra į Valstybę, gal todėl, kad tie dalykai tiesiogiai koreliuoja su realybe, kad Liuksemburgo lietuviai – vieni iš aktyviausiai dalyvaujančių rinkimuose, vykstančiuose Lietuvoje.

Įsibėgėjo rudens sesijos darbas Seime. Ir toliau lauksiu Jūsų patarimų, susitikimų pirmadieniais savo biure Šiauliuose (Aušros al. 15). Dirbkime ir problemas spręskime kartu.

*SKAITYKIME IR BENDRAUKIME!*

## PAREIGOS SEIME

- **Seimo komitetuose**
  - nuo 2016-11-16 iki 2017-02-16 [Žmogaus teisių komiteto](#) narys;
  - nuo 2017-02-17 [Kultūros komiteto](#) narys.
- **Seimo komisijose**
  - [Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos](#) pirmininko pavaduotojas;
  - [Valstybės istorinės atminties komisijos](#) narys.
- **Seimo frakcijose**
  - [Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos](#) narys.
- **Parlamentinėse grupėse**
  - [Laikinosios Etninės kultūros grupės](#) pirmininko pavaduotojas;
  - [Laikinosios Mykolo Romerio grupės](#) narys;
  - [Laikinosios Lukiškių aikštės memorialo grupės](#) pirmininko pavaduotojas;
  - [Laikinosios Šiaulių krašto bičiulių grupės](#) narys;
  - [Laikinosios grupės „Už šeimą“](#) narys;
  - [Laikinosios grupės „Už tautų Europą“](#) narys;
  - [Tarpparlamentinių ryšių su Armėnijos Respublika grupės](#) narys;
  - [Tarpparlamentinių ryšių su Liuksemburgo Didžiąja Hercogyste grupės](#) narys;
  - [Tarpparlamentinių ryšių su Lotynų Amerika ir Karibų salomis grupės](#) narys;
  - [Tarpparlamentinių ryšių su Nyderlandų Karalyste grupės](#) narys;
  - [Tarpparlamentinių ryšių su Šventuoju Sostu grupės](#) narys.

Šaltinis:

[http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p\\_r=8801&p\\_k=1&p\\_a=seimo\\_narys&p\\_asm\\_id=79154](http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=8801&p_k=1&p_a=seimo_narys&p_asm_id=79154).

## SEIMAS

**2017 m. rugsėjo 6 d.** dalyvavau Valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame buvo svarstomas Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo nuostatų projektas, Valstybės istorinės atminties komisijos nuostatų projektas, Valstybės istorinės atminties komisijos 2017 m. rugsėjo–gruodžio mėnesių darbų veiklos plano projektas, Šventinės konferencijos-minėjimo, skirto 1917 m. rugsėjo 18–22 d. Lietuvių konferencijos 100-mečiui atminti, klausimas, Atmintinų metų skelbimo principų nustatymo klausimas, aptarti gauti raštai. Vaisingai nagrinėjome Komisijos nuostatų projektą, o Jums siūlau atkreipti dėmesį į Valstybės Nepriklausomybės stipendiją, kuri „įsteigta

skatinti Lietuvos piliečius pasirinkti mokslininkų karjerą, grįžti į mokslo tyrimų sritį arba likti mokslo tyrimų srityje, galinčioje pasitarnauti Lietuvai, taip pat didinti pasitikėjimą Lietuvos valstybe, skatinti visuomenę, o ypač jos jaunąją kartą, dirbti valstybės labui ir gerovei“. Taigi teisę teikti kandidatus turi ir šiauriečiai.

**2017 m. rugsėjo 13 d.** – Kultūros komiteto posėdyje, kuriame buvo svarstomi Kultūros ministerijos prioritetiniai darbai Seimo III (rudens) sesijoje, Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“, Komiteto 2017 m. rudens sesijos darbo planas, Valstybės kontrolės auditų kultūros srityje temos, Lietuvos radijo ir televizijos komisijos prašymas. Išskirčiau itin reikalingą Kultūros ministerijos prioritetą – parengti Kultūros politikos pagrindų įstatymo projektą ir jo lydimųjų įstatymų projektus. Jie turėtų padėti konkretizuoti ir reglamentuoti kultūros politikos sritis, kultūros politikos formavimo principus, kultūros politikos įgyvendinimo stebėsenos principus, valstybės ir vietos valdžios santykius kultūros politikos srityje.

**2017 m. rugsėjo 13 d.** – Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės (toliau – PLB) komisijos posėdyje. Jame svarstėme šių metų spalio 23–27 d. vyksiančių Seimo ir PLB komisijos posėdžių darbotvarkės projektą, Komisijos nuostatų keitimo ir darbo reglamento projektus. Pritarėme Komisijos pirmininko Rimvydo Baltaduonio pateiktoms Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovų pasiūlytomis diskusijų temoms, tarp kurių aktualiausiu klausimu išlieka Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimas, kaip tvirto ryšio su Tėvyne garantija. Diskutavome dėl Valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo renginių ir Pasaulio lietuvių bendruomenės dalyvavimo, jų siūlomų iniciatyvų. Komisijos pirmininkas Antanas Vinkus tiksliai pastebėjo: „Mes visi kartu kūrėme Lietuvą, todėl valstybės atkūrimo šimtmetis – visų pasaulio lietuvių šventė.“

**2017 m. rugsėjo 14 d.** Seimo posėdyje kartu su LR Seimo nariu Robertu Šarknicku pateikėme Lietuvos kultūros tarybos įstatymo Nr. XI-2218 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Tai padarėme, nes šiuo metu teisės aktai nenumato, kad Lietuvos kultūros tarybos sudėtyje vienas iš narių būtų etninės kultūros atstovas. Projekte numatyta:

1 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Po du rinkėjus Kultūros ministerijai deleguoja: Lietuvos kultūros ir meno taryba, Lietuvos meno kūrėjų asociacija, asociacija „Kultūros savivaldos kolegija“, Lietuvos mokslo taryba. Vieną Etninės kultūros globos tarybos išrinktą atstovą ir vieną tautinių mažumų (bendrijų) išrinktą atstovą, kurie nėra valstybės tarnautojai, deleguoja kultūros ministras.“

2. Papildyti 8 straipsnį nauja 14 dalimi:

„14. Vienu tarybos nariu renkamas etninės kultūros atstovas, atitinkantis šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus ir renkamas iš Etninės kultūros globos tarybos pasiūlytų kandidatų.“

3. Buvusią 8 straipsnio 14 dalį laikyti 15 dalimi.

4. Pakeisti 8 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Vienu tarybos nariu renkamas tautinių mažumų (bendrijų) atstovas, atitinkantis šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus ir renkamas iš pasiūlytų tautinių mažumų (bendrijų) kandidatų.“

Įvykus balsavimui dėl pritarimo po pateikimo, projektui pritarė (už 65, prieš 4, susilaikė 3). Diskusijos parodė, kad kai kurie kolegos Seime labai savitai, net primityvokai suvokia etninę kultūrą, jos reikšmę ir svarbą Lietuvos visuomenei ir valstybei, prilygindami tai „švilpynių drožimui ir švilpinėjimui“. Patobulintas Kultūros tarybos įstatymo 8 str. variantas bus svarstomas Seime lapkričio pradžioje.

**2017 m. rugsėjo 20 d.** dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje, kuriame svarstėme Administracinių nusižengimų kodekso 79, 124, 146, 477, 548 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2202 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Finansų ministerijos ketinimo mažinti asignavimų valdytojų skaičių

nacionalinių kultūros ir meno institucijų sąskaita klausimą, Lietuvos technikos bibliotekos reorganizavimo klausimą, Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 7 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Komiteto 2017 m. rudens sesijos darbo planą. Posėdyje krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis pateikė informaciją apie Lietuvos technikos bibliotekos reorganizavimo ir optimizavimo planus (vadovaujantis 2015-11-04 Vyriausybės nutarimu Nr. 1145, Lietuvos technikos biblioteka buvo perduota Krašto apsaugos ministerijos pavaldumui nuo 2016-01-01). 2017-08-16 Vyriausybės nutarimu Nr. 673, Lietuvos technikos biblioteka būtų reorganizuojama jungimo būdu, prijungiant ją prie Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos, kuriai pereitų visos Lietuvos technikos bibliotekos teisės ir pareigos. Reorganizacijos tikslai: 1) sumažinti LR krašto apsaugos ministerijai pavaldžių biudžetinių įstaigų, vykdančių bibliotekų ir archyvų veiklą, skaičių; 2) optimizuoti ir efektyvinti bibliotekų veiklą, gerinti jų valdymą bei teikiamų paslaugų prieinamumą. Konsolidavus bibliotekas, LKA centralizuotai atliks bendrąsias funkcijas, pvz.: veiklos planavimo, personalo administravimo, finansinių išteklių apskaitos ir ataskaitų rengimo, taip bus taupomi žmogiškieji ir finansiniai ištekliai. Komitetas pritarė reorganizacijai, tačiau paprašė ministeriją atkreipti dėmesį į bibliotekoje dirbančių žmonių interesus, į tai, kad bibliotekos pastatas yra labai vertingas paveldo objektas, į bibliotekos prieinamumą visuomenei. Šis bibliotekų jungimo klausimas man, knygos žmogui, buvo ypač jautrus, todėl daug kalbėjausi, tariausi su bibliotekininkais, bibliotekų specialistais, kurie pritarė tokiam žingsniui.

**2017 m. rugsėjo 20 d.** Lietuvos Respublikos Seime susitikau su dr. Elena Bradūnaite-Aglinskiene. Ji nuoširdžiai dėkojo už tai, kad Seimas 2017-uosius paskelbė Kazio Bradūno metais, padovanojo knygų, pasidalijo įdomiais prisiminimais. Man teko didelė garbė Seime priimti poeto dukrą, garsią mokslininkę antropologę, aktyvią lietuviybės puoselėtoją JAV, šeimos atminties saugotoją. Svarbus ir prasmingas jos indėlis visoje Lietuvoje pagerbiant poetą Kazį Bradūną yra neįkainojama dovana Lietuvos žmonėms. Ponia Elena savo gyvenimo pavyzdžiu mums rodo, kad Lietuvos žemė ir lietuviybė yra šventa ir amžina.



*Bendrauju su Kazio Bradūno dukra. N. Brazausko nuotrauka*

**2017 m. rugsėjo 20 d.** dalyvavau Seime vykusioje šventinėje konferencijoje, skirtoje 1917 m. rugsėjo 18–22 d. Vilniuje vykusios Lietuvių konferencijos 100-mečiui. Mokslininkų pranešimai mums ne tik priminė istorinius faktus, aplinkybes ir konferencijos reikšmę 1918 m. Vasario 16-osios Aktui, bet priartino Lietuvos istoriją prie mūsų, gyvenančių XXI a. Svarbu, kad 1917 m. konferencijoje dalyvavo 222 dalyviai iš visos Lietuvos regionų, miestų, miestelių. Tarp jų – ir iš Linkuvos – Ignas Brazdžiūnas, Šiaulių – Pelikisas Bugailiškis, Juozas Gedgaudas, Kuršėnų – Jonas Novickas. Į konferenciją tada buvo nutarta kviešti tokius, kurie „būtų dori, susipratę, tvirti ir inteligentiški lietuviai, visokių luomų ir srovių, ne jaunesni kaip 25 metų“. Buvo numatyta išimtis: „Organizacinio komiteto pritarimu gali būti pakviesti ir tie Lietuvos piliečiai, kurie dar nemoka lietuviškai, bet savo darbu yra žinomi kaip aiškūs mūsų tautos ir mūsų krašto gerovės šalininkai.“

Tokių lietuvių reikia ir šiuolaikinei Lietuvai. Beje, 1917 m. konferencijoje visi 222 dalyviai buvo vyrai, kurie po jos susilaukė karštų priekaištų, peticijų iš aktyvių Lietuvos moterų, ypač iš mano gimtojo krašto – Linkuvos, Joniškėlio. Konferencijos Seime pagrindinė organizatorė ir įkvėpėja, istorinės atminties sergėtoja, buvo Angonita Rupšytė, kuriai tariau nuoširdų AČIŪ. Šios konferencijos vaizdo įrašą galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=Ij8wWC84Cco>.



*Konferencijoje su Kazio Bradūno dukra ir Linkuvos bei Pakruojo mokytojomis.  
N. Brazausko nuotrauka*

**2017 m. rugsėjo 22–25 d.** buvau komandiruotėje Liuksemburge (Liuksemburgo Didžioji Hercogystė). Dalyvavau įsimintinoje Liuksemburgo lituanistinės mokyklos „Avilys“ mokslo metų pradžios šventėje ir susitikimuose su Liuksemburgo lietuvių bendruomene. Bendravau su mokinių tėvais ir mokytojais, Europos Audito Rūmų nariu R. Šadžiumi, Lietuvos ambasadoriumi Belgijai ir Liuksemburgui G. Varvuoliu, Lietuvos garbės konsulu Liuksemburge R. Wagner, Liuksemburgo Šengeno savivaldybės, iš kurios mokykla gauna patalpas panaudos būdu, atstovais. Susitikime su Liuksemburgo lietuvių bendruomenės pirmininke Egle Juriene, nariais diskutavome apie bendruomenės veiklą, projektus, problemas, pilietybės išsaugojimą, Globalios Lietuvos programą. Su Liuksemburgo Europos mokyklos mokiniais lietuviais ir lietuvių kalbos mokytojais Jurgita Orlovaite ir E. Talačkienė kalbėjome apie lietuvių kalbos ir lietuviybės svarbą, artėjantį Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį. Susitikime su Europos Komisijos Vertimo raštu generalinio direktorato Lietuvių kalbos departamento vadovu A. Butkevičiumi, skyriaus vadove E. Špokiene, lietuvių kalbos ekspertu E. Jakuliu, terminologais R. Stunžinu ir S. Stankevičienė aptarėme ES teisės aktų vertimo darbą, departamento bendradarbiavimą su Valstybine lietuvių kalbos komisija, lietuvių pavardžių rašymo ir kitus aktualius klausimus. Esu dėkingas manė šiltai priėmusiems ir lietuvių nuoširdžiai puoselėjantiems Liuksemburgo lietuviams. Išgirdau klausimų ir patirčių, kurie man pravers dirbant LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijoje.



*Liuksemburgo lituanistinės mokyklos šventėje. G. Varvuolio nuotrauka*

**2017 m. rugsėjo 27 d.** dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje. Jame svarstėme Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos 2016 metų veiklos ataskaitą, istorinės atminties įamžinimo Lukiškių aikštėje klausimą, pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr.1295/201136, sukuriant programą „Kūrybiška Europa“ (2014–2020 m.), Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, Vidaus vandenų transporto kodekso 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, asociacijos „Vilniaus kino klasteris“ ir Lietuvos kino centro kreipimasi surengti konferenciją „Lietuvos kino ateitis globalioje rinkoje“, Kultūros komiteto nario V. Juozapaičio siūlymą paminėti Pasaulio kultūros dieną. Po susitikimo Lukiškių aikštėje su Vilniaus miesto savivaldybės Miesto plėtros departamentu, Kultūros ministerijos, Šiuolaikinio meno centro, Vyriausybės darbo grupės atstovais įsitikinau, kad aikštė bus atidaryta numatytu laiku, o kovotojų už Lietuvos laisvę atminimo įamžinimo memorialas bus kuriamas išdiskutavus su specialistais ir visuomene. Bet nerimas lieka – kaip bus pateisinti lūkesčiai tų asmenų, kurie rinko lėšas ir matė aikštėje VYTI, ne stilizuotą, ne sumodernintą, o tradicinį. Dėl Vyčio daug klausimų kyla ypač tiems, kurie rinko lėšas Vyčio paminklui išėivijoje JAV.

**2017 m. rugsėjo 27 d.** – Valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje, kuriame svarstėme atmintinų metų skelbimo principų nustatymo ir svarbiausių 2018–2020 m. įvykių bei datų projektą, Lietuvos valstybės atkūrimo ir Steigiamojo Seimo šimtmečio minėjimo programos metmenis, šiauliečio B. S. Tarabildos siūlymą dėl atmintinos dienos – Antrojo pasaulinio karo pabaigos. Komisija posėdyje diskutavo ir pritarė nutarimų „Dėl 2018 m. paskelbimo Sąjūdžio metais“ ir „Dėl 2018 m. paskelbimo Adolfo Ramanausko-Vanago metais“ projektams. Buvo aptarti ir konkretizuoti atmintinų metų nustatymo apibrėžimo principai. Dėl Lietuvos valstybės atkūrimo ir Steigiamojo Seimo šimtmečio minėjimo parlamentiniu lygiu programos įgyvendinimo ir finansavimo nutarta kreiptis į Seimo valdybą.

## ŠIAULIŲ MIESTAS

**2017 m. rugpjūčio 2 d.** dalyvavau tarptautinio festivalio-plenero „Šiaulių Monmartro Respublika 2017“ atidaryme. Teatralizuotame renginyje koncertavo Šiaulių pučiamųjų orkestras (meno vad. Sigitas Vaičiulionis, dirigentas Gediminas Brūzga), dainavo tenoras Juozas Anužas, buvo atidaryta Žibunto Mikšio (1923–2013) grafikos ir Mindaugo Šnipo skulptūrų paroda, pristatyti dailininkai, plenero dalyviai, vyko mimų pasirodymai. Aš visad laikiu šio festivalio ir didžiuojuosi, kad jis vyksta Šiauliuose. Miestas virsta šiuolaikinio meno oaze, o dailininkų darbai tiesiog pakeri. Svarbiausia, kad vyksta natūrali meno ir visuomenės komunikacija. Ačiū už tai festivalio įkvėpėjai Janinai Ališauskienei, kultūros vadybininkui Ričardui Jakučiui, kurie kasmet nustebina naujais sprendimais, idėjomis. Linkiu, kad jos neišsikvėptų ir į Šiaulius kasmet sugrįžtų Monmartro dvasia.



*Žaismingas ir originalus festivalio atidarymas.  
A. Staponkaus nuotrauka*

**2017 m. rugpjūčio 15 d.** – šventiniuose „Žolinės“ renginiuose Šiaulių universiteto Botanikos sode ir Šiaulių „Aušros“ muziejaus Žaliūkių malūnininko sodyboje. Sode buvo demonstruojama paroda iš Šiaulių „Aušros“ muziejaus rinkinių „Lietuvių tautinis kostiumas“, renginyje dalyvavo svečiai iš Latvijos Nacionalinio Botanikos sodo, vyko mugė. Sodyboje visų laukė šventinės Žolinės apeigos, šviežiai kepta ruginė duona, Šiaulių r. savivaldybės kultūros centro Raudėnų filialo ir Raudėnų mokyklos jungtinis folkloro ansamblis „Gerviki“ (vad. Jovita Lubienė) ir Šiaulių r. savivaldybės kultūros centro folkloro ansamblis „Nesenstantys širdimi“ (vad. Birutė Poškienė). Malonu prisiliesti prie etninės kultūros lobių ir šiuolaikinių jos aktualizavimo formų. Ypatingai džiugu, jog Tautinio kostiumo metai prasmingai minimi ne tik sostinėje.



*Tautodailininkė Sigita Milvidienė šalia Šatrijos Raganos tautinio kostiumo.*  
ŠU Botanikos sodo nuotrauka



*Renginyje pagerbėme katalikiškąją TFP organizaciją.*  
I. Ratnikaitės nuotrauka

**2017 m. rugpjūčio 26 d.** – tarptautinės organizacijos TFP (Tradicija, Šeima, Nuosavybė) renginyje Šiauliuose „Lietuvos laisvės erdvė (iš pasaulio – pasauliui, iš Dievo – Dievui)“ Sukilėlių kalnelyje prie Nepriklausomybės paminklo. TFP yra pasaulietinė katalikiška organizacija. 1990 m. Lietuvai atkūrus Nepriklausomybę, ji įteikė peticiją valstybių vadovams, raginančią kuo greičiau pripažinti Lietuvos valstybingumą. Peticiją pasirašė 5,3 milijono žmonių 26 pasaulio valstybėse. Sveikindamas ir dėkodamas garbiai TFP delegacijai, Sukilėlių kalnelyje kalbėjau apie Juodojo kaspino ir Baltijos kelio dienas, priminiau istorijos iškraipymus, kai Lietuva ir kitos Baltijos šalys Ribentropo, Molotovo, Stalino, Hitlerio galiomis bandytos išbraukti iš pasaulio valstybių žemėlapių. Kalbėjau apie katalikų organizacijas, jų reikšmę prieškarinio Lietuvoje po 1918 metų. Renginyje dalyvavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, kuris padėjo TFP delegacijai, atvežusiai į Šiaulius Fatimoje pasirodžiusios Švč. Mergelės Marijos statulą. Muzika ir dainomis renginį papuošė Šiaulių bičiulių choras, Šiaulių tremtinių choras, Šiaulių pučiamųjų orkestras.

**2017 m. rugpjūčio 29 d.** – muzikos vadovėlių autoriaus profesoriaus Eduardo Balčyčio 80-mečiui skirtame renginyje. Priminsiu, kad Balčytis dirbo Šiaulių universitete (anksčiau – Pedagoginis institutas) dėstytoju (nuo 1962 m.), docentu (nuo 1971 m.), profesoriumi (nuo 1991 m.). Šiuo metu jis yra ŠU profesorius emeritas. Jis dėstė muzikinio ugdymo teoriją, metodiką, praktiką, mokyklinę muzikos literatūrą, etnomuzikologiją ir kt. dalykus. Mokslininkas ir pedagogas paliko ryškų pėdsaką – jo sukurta muzikinio ugdymo Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų vidurinioms klasėms sistema: teoriniai pagrindai, mokymo programos, muzikos vadovėliai, knygos mokytojams, fonochrestomatijos ir kitos mokymo priemonės. Malonu buvo prisiminti laikus, kada kartu darbavomės Šiaulių universitete, kūrėme Sauliaus ir Jackaus Sondeckių auditoriją, siekėme, kad prof. Sauliui Sondeckiui būtų suteiktas ŠU garbės daktaro vardas. Vakaro metu profesorius pademonstravo ir netikėtus gyvenimo įgūdžius – filmavimo aistrą. Ypač susirinkusius nustebino profesoriaus 1957 metais užfiksuotos Eduardo ir Janinos Balčyčių vestuvės, kuriose pamatėme ir pirmąjį pabrolį – Vytautą Landsbergį.

**2017 m. rugpjūčio 30 d.** – švietimo bendruomenės konferencijoje, vykusioje Šiaulių „Romuvos“ progimnazijoje. Joje aptarti švietimo bendruomenei kylantys iššūkiai, švietimo situacija Šiauliuose, ugdymo rezultatai, numatomas etatinis mokytojų darbo apmokėjimas ir su tuo susijusios problemos, daug dėmesio skirta aktualiai emocinių ir socialinių kompetencijų ugdymo pagal kognityviają psichologiją patirčiai. Visus susirinkusius nuoširdžiai pasveikino mokyklos dainininkai ir „Žalnieriuoko“ šokėjai, progimnazijos direktorė Stanislava Prazauskienė. Švietimo srities specialistų, pedagogų, psichologų, miesto mero Artūro Visocko rūpestis švietimu Šiauliuose teikia optimistinių vilčių, kad mokinių rezultatai tik gerės, o mokytojai bus deramai įvertinti.

**2017 m. rugpjūčio 31 d.** – Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos renginyje, kuriame už ilgametį, profesionalų, inovatyvų ir kūrybingą darbą padėkota bibliotekininkei, Vaikų literatūros skyriaus vedėjai Aldonai Šiaulienei. Įteikiau jubiliatei Seimo padėką, pasidžiaugiau jos indėliu į Šiaulių miesto kultūrinį gyvenimą, su dideliu susidomėjimu išklausiau jos pačios minčių. Žinoma, jai labiausiai dėkingi jos mažieji skaitytojai, kuriuos ji išvedė į Knygos kelią. O Jums siūlau susipažinti su aktualumo nepraradusiu bibliotekininkės pranešimu „Vaikų skaitymo laisvė ir kontrolė“: <https://www.youtube.com/watch?v=K741xXtZj1c>.



*Aldona Šiaulienė dalijasi savo gyvenimo patirtimi. N. Brazausko nuotrauka*

**2017 m. rugsėjo 1 d.** – Šiaulių Gegužių progimnazijoje vykusioje Mokslo ir žinių dienos šventėje. Į šią Humanistinės pedagogikos švietimo įstaigos vardą turinčią progimnaziją šiemet atėjo 114 pirmokų. Vaikai dainomis ir eilėmis pasveikino mokyklą ir Lietuvą, o mokyklos direktorė Silvija Baranauskienė, pasipuošusi žemaičių tautiniu kostiumu, mums priminė, kad šie metai yra ir Tautinio kostiumo metai. Džiugu, kai jaunoji karta mato įkvepiantį pavyzdį.



*Kartu su padėjėju Egidijumi pasveikinome mokyklos bendruomenę. V.Žabarauskaitės nuotrauka*



**2017 m. rugsėjo 3 d.** lankiausi Chaimo Frenkelio viloje, kur buvo minima Europos žydų kultūros diena. Buvo įdomu pamatyti videofilmus, supažindinančius su žydų tautos ir bendruomenių istorija. Buvo parodytas ir premjerinis filmas „Žydai Šiauliuose“, pristatantis dabartinę Šiaulių miesto žydų bendruomenę. Sveikinimo kalboje minėjau, kad žydų istorija – tai įpareigojimas politikams ir visiems žmonėms priimti apgalvotus, išmintingus sprendimus.



*Miniu Europos žydų kultūros dieną Šiauliuose. R. Stonkutės nuotrauka*

**2017 m. rugsėjo 4 d.** – Šiaulių universiteto mokslo metų atidarymo šventėje. Šiaulių universiteto bibliotekoje akademinę bendruomenę sveikino Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pirmoji pavaduotoja Rima Baškienė, LR Seimo nariai – Arūnas Gumuliauskas, Viktorija Čmilytė, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Šiaulių miesto mero pavaduotojas Justinas Sartauskas. Aš linkėjau, kad Šiaulių universitetas išliktų, nes jis svarbus miestui, regionui, valstybei. To paties nori ir studentai, aktyviai dalyvaujantys ir meninėje veikloje.



*Mokslo ir žinių diena 20-metį švenčiančiame Šiaulių universitete. Z. Ripinskio nuotrauka.*



*Regionui svarbioje ekonomikos ir verslo konferencijoje. Z. Ripinskio nuotrauka*

**2017 m. rugsėjo 8 d.** – VI mokslinėje-praktinėje konferencijoje „Ekonomika ir verslas: regiono problemos ir galimybės 2017“, kurią organizavo Šiaulių universiteto Ekonomikos katedra. Buvo perskaityti aktualūs pranešimai („Švietimo ir verslo bendradarbiavimas – situacija ir galimybės“, „Pirmųjų metų iššūkiai versle“, „Regioninės politikos įgyvendinimo priemonės. Kodėl jos neduoda laukiamo rezultato“, „Trijų Lietuvos regionų modelis: socioekonominė situacija ir pagrindimas“), vyko Apskritojo stalo diskusija apie Lietuvos savivaldybių fiskalinį konkurencingumą. Konkurencija parodė ne tik Šiaulių universiteto mokslininkų įdirbį, būtinybę kuo skubiau priimti Šiaurės Lietuvos regionui reikalingus sprendimus.

**2017 m. rugsėjo 8 d.** kartu su Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pirmąja pavaduotoja Rima Baškiene pasveikinau naujuosius Šiaulių miesto Garbės piliečius – Violetą ir Romualdą Laugalius, vaikų ir jaunimo tautinių šokių ansamblio „Šėltinis“ ilgamečius vadovus, šokių mokytojus ekspertus. Sakiau, kad Šiauliams garbė, jog juose gyvena ir kuria tokios iškilios asmenybės. Palinkėjau, kad mieste būtų kuo daugiau Garbės, Doros, Darnos, Pakantumo, Taikos,

Meilės ir Dievo. Visa tai ir atneša mums garbūs mokytojai, kurie su kolektyvais nuo 1985 iki 2013 metų dalyvavo visose respublikinėse Dainų ir šokių šventėse, respublikinėse Moksleivių dainų šventėse, Pasaulio lietuvių dainų šventėse. Iš tiesų įkvepiantis pavyzdys!

**2017 m. rugsėjo 16 d.** dalyvavau Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (toliau – LPKTS) Šiaulių skyriaus renginiuose Šiauliuose bei Ginkūnuose. Šiaulių ir Šiaulių rajono Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos skyriai organizavo žygį „Prisikėlimo apygardos partizanų takais“. Jame dalyvavo daug buvusių tremtinių, partizanų, moksleivių, karių savanorių iš Pakruojo, Joniškio, Kauno ir kitų miestų. 10 val. buvo aukojamos Mišios Šiaulių Šv. Jurgio bažnyčioje, paskui žygio dalyviai lankėsi vietose, kuriose buvo užkasami nužudytų pasipriešinimo sovietų okupantams dalyviai, Ginkūnų kapinėse aplankytas Panteonas, pagerbti, prisiminti žuvę už Lietuvos laisvę partizanai, Sibiro tremtiniai. Tą dieną įvardijau kaip istorijos pamoką, kurią reikia nuolat kartoti, mokytis, tikslinti. Ypač daug energijos, pastangų organizuodama šią istorinės atminties pamoką įdėjo LPKTS Šiaulių filialo pirmininkė Valerija Jokubauskienė, kuriai padovanojau 2016 m. išleistą Žiemgalos krašto tremtinio Aleksandro Pupinio knygą „Gyvenimo mokykloje (Sibiro patirtys ir pamokos)“.



*Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio atmintis gyva. E. Elijošiaus nuotrauka*

**2017 m. rugsėjo 29 d.** – iškilmingame Šiaulių universiteto 20-mečio minėjime ir fotonuotraukų albumo „Universitas doctorum et studentium. Šiaulių universiteto bendruomenės portretai“ (aut. Vilmantas Dambrauskas) pristatyme Šiaulių universiteto bibliotekoje. Renginyje buvo daug kolegų, garbių svečių, sveikinimo žodžių, linkinčių, kad universitetas išliktų. Regis, visi pritarė Šiaulių universiteto rektoriaus prof. Donato Jurgaičio minčiam, kad „Mokslo, meno ir studijų procesų dėmė su regiono, nacionaliniais ir tarptautiniais prioritetais leidžia įgyvendinti universiteto viziją tapti universitetu, tenkinančiu besimokančios visuomenės poreikius tapti išmania visuomene, besivadovaujančia esminėmis strateginėmis vertybėmis: dėmesys žmogui, dėmesys kokybei, dėmesys naujovėms, dėmesys aplinkai.“ Iš tiesų nereikia didelės išminties suprasti, kad universitetas pagyvina viso aplinkinio krašto gyvenimą, kaip apie jį telkiasi mokslo ir meno žmonės, auga visa kultūra, kiek gražaus jaunimo čia išbūva, neišbėgioja į sostines ir visokius pasviečius – išsilavinę lieka gyventi, kurti, toliau šviestis ir šviesti.

## ŠIAULIŲ REGIONAS

**2017 m. rugpjūčio 5 d.** dalyvavau Lygumų miestelio (Pakruojo r.) šventėje „Sambaris 2017“. Tradicinėje šventėje stebėjau Stačiūnų kaimo kultūros namų mėgėjų teatro (vadovė Angelė Zaveckienė) komediją pagal Viktoro Miliūno pjesę „Savininkėliai“. Susipažinau su išradingais kiemeliais, klausiausi dainų, ragavau žiemgališkų patiekalų, o svarbiausia – sutikau senų pažįstamų net iš vaikystės laikų. Dar kartą įsitikinau, kad tokios šventės labai reikalingos miestelio žmonėms,

nes jos leidžia pabendrauti, pailsėti nuo darbų ir rūpesčių. Taip stiprėja bendruomenės, tvirtėja žmonių tarpusavio ryšiai.



*Visada malonu tarmiškai pasveikinti kraštiečius.*  
N. Brazausko nuotrauka



*Linkuvos bendruomenė.*  
A. Striaukaitės nuotrauka

**2017 m. rugpjūčio 25 d.** – Pakruojo miesto šventėje „Žiemgališkas Pakruojis“. Mišios Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje, folkloro ansamblių eiseną ir koncertą Pakruojo parke, regiono folkloro šventė „Žiemgala 2017. Oi, rugeli, žiemkentėli...“, sporto varžybos ir įvairūs konkursai man paliko malonų įspūdį. Žiemgalos tapatybė nuspalvino prasmingą šventę ir atskleidė krašto žmonių dvasinius turtus. Būna ir toliau juos atrasti, didinti ir skleisti visai Lietuvai.

**2017 m. rugsėjo 5 d.** – Šiaulių rajono savivaldybės tarybos posėdyje, kuriame buvo priimtas sprendimas „Dėl nekiliojamojo turto, pripažinto netinkamu (negalimu) naudoti, nurašymo bei likvidavimo“. Kitaip sakant, taryba nubalsavo, kad būtų nugriautas Šiaulių rajone, Gruzdžiuose, S. Dariaus ir S. Girėno gatvėje 1, esantis ir XIX amžių menantis, tačiau avarinės būklės pastatas. Aiškinamajame rašte buvo teigiama, kad „[n]ugriovus pastatus Gruzdžių miestelyje, sklype numatyta įrengti skverą, pritaikant jį laisvalaikio reikmėms, pagerinant miestelio vaizdą ir eismo saugumo sąlygas.“ Mano ir į mane besikreipusių gyventojų nuomone, šį pastatą reikia išsaugoti, nes jis yra reikšminga istorinės atminties dalis. Mano argumentus ir savivaldybės poziciją galite sužinoti peržiūrėję posėdžio vaizdo įrašą: <http://195.182.85.236/VideoV3/Conference/Index/8984>.

**2017 m. rugsėjo 8 d.** – Joniškio rajono viešosios J. Avyžiaus bibliotekos renginyje „Kelionė į save ir į pasaulį...“. Jo metu buvo malonu pasveikinti bičiulį, poetą, krašto metraštininką, Žiemgalos dainių Joną Ivanauską, paminėjusį 65-ąsias gimimo metines. Renginio metu pristatyta nauja keliakalbė poezijos knyga „Suglauskime širdis“ (2017), kuria autorius „Su Rože mojuoja Žemei ir pasodina į jautrių / Žmonių Sielas dvasingumo daigus.“ Susipažinkite su Žiemgalos krašto poetu ir Jūs: <https://www.joniskis.rvb.lt/lt/galerija/1162-ziemgalos-krasto-poetas-jonui-ivanauskui-65-eri-virtuali-paroda>.

## RINKĖJAI

Vykdydamas Seimo nario pareigas ir tesėdamas duotus pažadus, priimu rinkėjus pirmadieniais nuo 10 val. iki 12 val. Seimo nario biure Šiauliuose, Aušros al. 15, I aukšte. Išankstinė registracija: mob. 8 612 02 941, el. p. [nerijus.brazauskas@lrs.lt](mailto:nerijus.brazauskas@lrs.lt) arba mob. 8 612 04 056, el. p. [aida.striaukaite@lrs.lt](mailto:aida.striaukaite@lrs.lt). Mano padėjėjai Jus užregistruos, o aš galėsiu Jus priimti ir išklausti.

Jeigu pageidaujate kreiptis į mane asmeniškai, tai galite padaryti: tel. (8 5) 239 6615 (mano kabinetas Vilniuje), mob. 8 668 42 143, el. p. [Stasys.Tumenas@lrs.lt](mailto:Stasys.Tumenas@lrs.lt).

Ir rugpjūčio-rugsėjo mėnesių patirtis patvirtina, kad itin dažnai gyventojų problemų adresatas yra miesto savivaldybė, jai priklausančios įstaigos. Man tenka būti tarpininku tarp miesto

savivaldybės ir gyventojų, o to nebūtų, jeigu, Jūs, piliečiai, daugiau dėmesio skirtumėte teisiniam raštingumui. Norėdamas Jums padėti, primenu kai kuriuos aktualius teisės aktus, atsižvelgdamas į Jūsų prašymus.

Siūlau atkreipti dėmesį į Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymą Nr. IV-948 „Dėl valstybės ir savivaldybių įstaigų kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/2d0208109d2811e79127a823199cc174>). Įsidėmėkite, kad įstatymas įsigaliojo 2017-09-20.

## **„VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ KULTŪROS IR MENO DARBUOTOJŲ VEIKLOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS**

### **I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Valstybės ir savivaldybių įstaigų kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto bei kitų valstybės įsteigtų pinigų fondų lėšų (toliau – biudžetinės įstaigos), kultūros ir meno darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai), kasmetinio veiklos vertinimo (toliau – vertinimas) tvarką.

2. Darbuotojai kultūros ir meno darbuotojams priskiriami vadovaujantis Pavyzdiniu kultūros ir meno darbuotojų pareigybių sąrašu, nurodytu šio Aprašo 1 priede.

3. Aprašas taikomas darbuotojams, išskyrus įstaigų vadovus ir nacionalinių ir valstybinių kultūros ir meno įstaigų darbuotojus, kurių pareigybių sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2017 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. IV-382 „Dėl Nacionalinių ir valstybinių kultūros ir meno įstaigų darbuotojų, kurie viešo spektaklio, koncerto ar kito renginio metu atlieka profesionaliojo scenos meno kūrinis, pareigybių sąrašo patvirtinimo“. Nacionalinių ir valstybinių kultūros ir meno įstaigų darbuotojai, kurie viešo spektaklio, koncerto ar kito renginio metu atlieka profesionaliojo scenos meno kūrinis, vertinami už einamųjų metų vykdomą kūrybinę veiklą pagal nustatytas užduotis ir vertinimo rodiklius nacionalinės ar valstybinės kultūros ir meno įstaigos vadovo nustatyta tvarka.

4. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatyme vartojamas sąvokas.

### **II SKYRIUS DARBUOTOJŲ METINIŲ UŽDUOČIŲ NUSTATYMAS IR VEIKLOS VERTINIMO PROCEDŪRA**

5. Tiesioginis darbuotojo vadovas (toliau – tiesioginis vadovas), atsižvelgdamas į biudžetinės įstaigos metinio veiklos plano priemones, darbuotojams, išskyrus biudžetinių įstaigų vadovus, nustato metinės veiklos užduotis (toliau – užduotys), siektinus rezultatus, jų vertinimo rodiklius ir riziką, kuriai esant užduotys gali būti neįvykdytos.

6. Nustatomos ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 6 metinės veiklos užduotys. Kiekviena užduotis gali turėti daugiau negu 1, bet ne daugiau kaip 5 rezultatų vertinimo rodiklius. Darbuotojams nustatytos užduotys turi būti aiškios, įvykdomos, turėti nustatytą įvykdymo terminą. Siektinų rezultatų vertinimo rodikliai turi būti aiškūs ir leisti įvertinti, ar pasiektas konkretus rezultatas, o jų reikšmės – pamatuojamos ir apskaičiuojamos, patikimos ir nesunkiai patikrinamos.

7. Riziką, kuriai esant užduotys gali būti neįvykdytos, tiesioginis vadovas nustato įvertindamas nuo darbuotojo nepriklausančias aplinkybes.

8. Tiesioginis vadovas darbuotoją su nustatytais užduotimis, siektinų rezultatų vertinimo rodikliais ir rizika supažindina pasirašytinai.

9. Metinės veiklos užduotys, siektini rezultatai ir jų vertinimo rodikliai darbuotojui turi būti nustatyti kiekvienais metais iki sausio 31 dienos, o einamaisiais metais priimtam biudžetinės įstaigos darbuotojui – per 1 mėnesį nuo priėmimo į pareigas dienos. Jeigu priėmus į pareigas biudžetinės įstaigos darbuotoją iki einamųjų kalendorinių metų pabaigos lieka mažiau kaip 6 mėnesiai, tokiam darbuotojui metinės užduotys, siektini rezultatai ir jų vertinimo rodikliai nustatomi kitiems metams iki kitų metų sausio 31 dienos, o einamiesiems metams siektini rezultatai ir jų vertinimo rodikliai nenustatomi.

10. Darbuotojo veiklos vertinimo procedūrą sudaro:

10.1. darbuotojo veiklos nagrinėjimas;

10.2. darbuotojo veiklos įvertinimas;

10.3. veiklos vertinimo išvados (toliau – išvada) užpildymas.

11. Darbuotojo veiklos nagrinėjimas susideda iš dalinio išvados užpildymo ir pokalbio su darbuotoju.

12. Tiesioginis vadovas pateikia darbuotojui išvados formą (2 priedas) ne vėliau kaip iki sausio 20 d., kurioje darbuotojas užpildo pagrindinius praėjusių metų veiklos rezultatus ir grąžina ją vadovui ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jos gavimo dienos.

13. Darbuotojui rengiantis pokalbiui, siūlytina prieš tai atlikti darbinės veiklos analizę, įsivardinti ir išanalizuoti priežastis, prielaidas, kurios sąlygojo pasiektus ir (ar) nepasiektus tikslus, užduotis.

14. Darbuotojas ir vadovas susitaria dėl pokalbio datos. Vadovas pokalbio su darbuotoju metu, dalyvaujant biudžetinės įstaigos darbuotojų atstovui, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos darbo kodekso 19 straipsnyje (toliau – darbuotojų atstovavimą įgyvendinantis asmuo):

14.1. aptaria darbuotojo pasiektus rezultatus, vykdant jam suformuluotas užduotis, ir jo veiklą per praėjusius kalendorinius metus;

14.2. suformuluoja einamųjų metų užduotis, siektinus rezultatus, jų vertinimo rodiklius ir riziką, kuriai esant, užduotys gali būti neįvykdytos;

14.3. aptaria darbuotojo kvalifikacijos tobulinimo poreikius ir galimybes.

15. Po pokalbio tiesioginis vadovas, kartu su darbuotojų atstovavimą įgyvendinančiu asmeniu, įvertinęs darbuotojo praėjusių kalendorinių metų veiklą, užpildo darbuotojo išvados formą, įrašydamas darbuotojo pasiektų rezultatų, vykdant užduotis, vertinimą ir siūlymus, nurodytus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 14 straipsnio 10 dalyje. Darbuotojo veikla, pasiekti rezultatai, vykdant suformuotas užduotis, vertinami pagal vertinimo rodiklius. Kiekvienas vertinimo rodiklis turi savo kiekybinius, kokybinius, laiko ir kitus rodiklius, kuriais vadovaudamasis vadovas vertina, ar nustatytos užduotys yra įvykdytos.

16. Darbuotojų veikla gali būti vertinama:

16.1. labai gerai – darbuotojas įvykdė užduotis ir viršijo kai kuriuos sutartus vertinimo rodiklius;

16.2. gerai – darbuotojas iš esmės įvykdė užduotis pagal sutartus vertinimo rodiklius;

16.3. patenkinamai – darbuotojas įvykdė tik kai kurias užduotis pagal sutartus vertinimo rodiklius;

16.4. nepatenkinamai – darbuotojas neįvykdė užduočių pagal sutartus vertinimo rodiklius.

17. Jei darbuotojų atstovavimą įgyvendinantis asmuo nesutinka su tiesioginio vadovo siūloma išvada, apie tai pažymi išvadoje ir nurodo nesutikimo argumentus.

18. Tiesioginis vadovas darbuotoją su išvada supažindina pasirašytinai. Darbuotojui atsisakius pasirašyti patvirtinant, kad su šia Išvada susipažino, surašomas aktas.

19. Tiesioginis vadovas per 3 darbo dienas nuo išvados surašymo pateikia išvadą ir aktą, jei jis buvo surašytas, biudžetinės įstaigos vadovui, kuris priima Įstatymo 14 straipsnio 11 dalyje nurodytą sprendimą.“

Atkreipkite dėmesį: 1) į Valstybės ir savivaldybių kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašo 1 priedą, kuriame pateiktas „Pavyzdinis kultūros ir meno darbuotojų pareigybių sąrašas“; 2) į Valstybės ir savivaldybių kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašo 2 priedą, nurodantį „Veiklos vertinimo išvados formą“ (prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/2d0208109d2811e79127a823199cc174>).

## REKOMENDACIJA

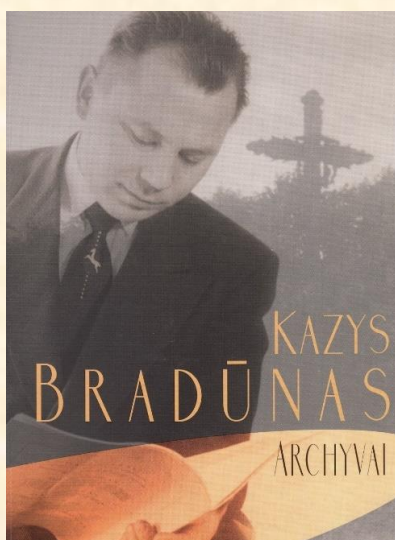
Rekomenduoju Jums perskaityti dvi reikšmingas knygas: *Kazys Bradūnas. Archyvai: archyvinis leidinys* (2016), išleistą Maironio lietuvių literatūros muziejaus leidykloje, ir albumą *Eduardas Juchnevičius*, publikuotą Kultūros barų leidykloje.

Archyvinis leidinys Jums atvers įspūdingą Kazio Bradūno gyvenimo ir kūrybos panoramą, sudėliotą iš unikalių nuotraukų, dokumentų, epistolinio palikimo, rankraščių, knygų, spaudinių etc. Kartu tai istorinis išėivijos kultūros lauko paveikslas, vertas įdėmaus šiuolaikinio apmąstymo.

„Kazio Bradūno kūryba nestokoja nei skaitytojų, nei literatūros kritikų dėmesio, tačiau jo redaktoriaus darbai, plati kultūrinė ir visuomeninė veikla nepelnytai lieka istorijos paraštėse, beveik nežinoma Lietuvoje. Iki šiol nei išėivijoje, nei Lietuvoje nėra monografinio pobūdžio knygos, apžvelgiančios K. Bradūno gyvenimo ir kūrybos kelią“ (Virginija Babonaitė-Paplauskienė).

Albumas *Eduardas Juchnevičius* itin išsamiai pristato daugiašakę šiauliečio dailininko, poeto kūrybą, patį asmenį, aktualizuojant moralinį, etinį ir estetinį rakursus. Modernistiniai Juchnevičiaus linoraižiniai ir šiandien stebina, o paties kūrėjo autorefleksijos, knygoje spausdinamos iš rankraščio, atskleidžia savitus jo kūrybos principus.

„Kūrinys bręsta dailininko jau išpurentoje dirvoje. Dažnai, pradėdamas naują darbą, kuris yra ankstesnio tąsa, žvelgiu į savo pasiekimus, vertinu, atrenku, randu, kas neatskleista, nerealizuota, o podraug sudaro tos pačios meninių vaizdų sistemos grandį. Metams bėgant, išryškėja motyvų visuma, kurią vis naujais darbais bandau paversti uždara racionalia sistema“ (Eduardas Juchnevičius).



# ATMINTINOS DATOS

## Rugpjūtis

4 d. – 25 metai, kai 1992 m. pradėjo veikti Šiaulių televizija.

6 d. – 80 metų, kai 1937 m. Šiauliuose gimė architektas, urbanistas **Rimantas Penčyla**. Gyvena JAV.

8 d. – 75 metai, kai 1942 m. Šiauliuose gimė politikos ir visuomenės veikėjas, Kovo 11-osios akto signataras **Jurgis Jurgelis**.

8 d. – 85 metai, kai 1932 m. Plaučiškiuose (Pakruojo r.) gimė teatro aktorius **Stasys Petronaitis**. 1980–1981 m. vaidino Šiaulių dramos teatre. Mirė 2016 m. Panevėžyje.

9 d. – 80 metų, kai 1927 m. Šiauliuose gimė pianistė, pedagogė **Tessa Marija Juodelienė**. 1952–1967 m. dirbo Šiaulių aukštesniojoje muzikos mokykloje. Mirė 2015 m. Vilniuje.

10 d. – 65 metai, kai 1952 m. Stalmokuose (Radviliškio r.) gimė dailininkas tapytojas, karikatūristas **Sigitas Burneckis**. Dirba Šiaulių universitete.

15 d. – 90 metų, kai 1927 m. Panevėžyje gimė vertėja **Lilija Vanagienė**. 1954–1961 m. dirbo Šiaulių pedagoginiame institute. Mirė 2011 m. Vilniuje.

15 d. – 80 metų, kai 1937 m. gimė pedagogas, kultūros ir visuomenės veikėjas **Stasys Verkulis**. Gyveno ir dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 2008 m.

15 d. – 70 metų, kai 1947 m. Gruzdžiuose (Šiaulių r.) kraštotyrininkė, kultūros ir visuomenės veikėja, Mikelio prizo laureatė **Lidija Joana Pranienė**. 1986–1991 m. Lietuvos kraštotyros draugijos Šiaulių skyriaus atsakingoji sekretorė, 1991–1999 m. Kultūros skyriaus vyr. specialistė kraštotyrai.

15 d. – 35 metai, kai 1982 m. pradėjo veikti Šiaulių filharmonija.

17 d. – 100 metų, kai 1917 m. Taline (Estija) gimė poetas, visuomenės veikėjas **Balys Auginas**. 1936 m. baigė Šiaulių berniukų gimnaziją. Mirė 2001 m. Klivlande (JAV).

17 d. – 80 metų, kai 1937 m. Šiauliuose gimė kompozitorius **Teisutis Saldauskas**. Mokėsi Šiaulių muzikos mokykloje. 1961–1963 m. dirbo Šiauliuose. Mirė 2000 m. Vilniuje.

19 d. – 85 metai, kai 1932 m. Robliuose (Rokiškio r.) gimė bibliotekininkė, visuomenės veikėja **Janina Kaškelienė**. 1963–1989 m. vadovavo Šiaulių apskrities P. Višinskio viešajai bibliotekai. Mirė 2012 m. Šiauliuose.

21 d. – 25 metai, kai 1992 m. Šiauliuose pradėtas leisti laikraštis „Aušros alėja“. Ėjo iki 1996 metų.

22 d. – 120 metų, kai 1887 m. Joniškyje gimė teatro aktorė, pedagogė **Potencija Pinkauskaitė**. 1931–1961 m. vaidino Šiaulių dramos teatre, dėstė Šiaulių pedagoginiame institute. Mirė 1984 m. Vilniuje.

23 d. – 125 metai, kai 1892 m. Jelgavoje (Latvija) gimė teisės istorikas, teisininkas, akademikas **Konstantinas Jablonskis**. Kurį laiką mokėsi ir Šiaulių gimnazijoje. Mirė 1960 m. Vilniuje.

24 d. – 135 metai, kai 1882 m. Vieکشnuose (Mažeikių r.) gimė literatūros ir kultūros istorikas, visuomenės veikėjas, Vasario 16-osios akto signataras prof. **Mykolas Biržiška**. 1895–1901 m. mokėsi Šiaulių berniukų gimnazijoje. Mirė 1962 m. Los Andžele (JAV).

24 d. – 110 metų, kai 1907 m. Kizil Arvate (Turkmėnija) gimė choro ir orkestro dirigentas, kompozitorius, pedagogas **Eduardas Balčiūnas**. 1921–1926 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Mirė 1975 m. Tauragėje.

24 d. – 95 metai, kai 1922 m. Panevėžyje gimė architektas, poetas, eseistas, vertėjas **Jonas Vytautas Nistelis**. Nuo 1950 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 1986 m.

25 d. – 130 metų, kai 1887 m. Starkonyse (Anykščių r.) gimė dailininkas tapytojas, grafikas **Kazys Šimonis**. 1906–1907 m. mokėsi Šiauliuose. Čia gyvendamas nutapė pirmąjį spalvotą paveikslą. Mirė 1978 m. Kaune.

25 d. – 70 metų, kai 1947 m. Skaudvilėje (Tauragės r.) gimė rankininkas, treneris prof. **Antanas Skarbalius**. 1971–1975 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose.

26 d. – 85 metai, kai 1932 m. Kupiškyje gimė žurnalistas, kraštotyrininkas, radijo ir TV diktorius **Henrikas Paulauskas**. 1952 m. baigė Šiaulių mokytojų institutą. Mirė 2006 m. Vilniuje.

29 d. – 80 metų, kai 1937 m. Paupariuose (Šilutės r.) gimė muzikos pedagogas, muzikologas habil. dr. **Eduardas Balčytis**. Nuo 1962 metų dirbo Šiaulių universitete, šiuo metu ŠU profesorius emeritas.

29 d. – 75 metai, kai 1942 m. Tabaruose (Marijampolės r.) gimė muziejininkė, literatė **Rasa Ruseckienė**. 1972–1989 m. dirbo Šiaulių „Aušros“ muziejuje. Mirė 1989 m. Šiauliuose.

30 d. – 135 metai, kai 1882 m. Jelgavoje (Latvija) gimė rašytoja, pedagogė, visuomenės veikėja Ona **Pleirytė-Puidienė**. 1907–1913 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Mirė 1936 m. Kaune.

Šaltinis: „2017 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“, sudarė Danutė Darbutienė (prieiga per internetą: <http://www.savb.lt/lt/krastieciams/siauliu-atmintinu-datu-kalendoriai/6152-2017-metu-kalendorius?showall=&start=8>).

\*\*\*

### Rugsėjis

1 d. – 55 metai, kai 1962 m. atidaryta Šiaulių 9-oji vidurinė mokykla (dabar Ragainės progimnazija); 45 metai, kai 1972 m. atidaryta Šiaulių 13-oji vidurinė mokykla (dabar Gegužių progimnazija); 40 metų, kai 1977 m. atidaryta Šiaulių 15-oji vidurinė mokykla (dabar Dainų progimnazija).

2 d. – 95 metai, kai 1922 m. Jonaitiškiuose (Radviliškio r.) gimė lėktuvų sporto meistras **Vladas Drupas**. 1937–1944 m. mokėsi Šiaulių berniukų gimnazijoje.

6 d. – 110 metų, kai 1907 m. Ampolyje (Utenos r.) gimė dailininkas tapytojas **Leonas Katinas**. 1941–1945 m. dirbo Šiaulių dramos teatre. Mirė 1984 m. Vilniuje.

6 d. – 90 metų, kai 1927 m. Šiauliuose gimė smuikininkas prof. **Eugenijus Paulauskas**. 1939–1944 m. mokėsi Šiaulių muzikos mokykloje, kurią baigęs vienus metus joje dirbo dėstytoju.

8 d. – 80 metų, kai 1937 m. Šiauliuose gimė gydytojas chirurgas dr. **Povilas Metrikas**. 1955 m. baigė Šiaulių J. Janonio gimnaziją, 1957 m. – Šiaulių medicinos mokyklą.

11 d. – 80 metų, kai 1937 m. Klaipėdoje gimė poetas, literatūros tyrinėtojas, vertėjas, publicistas prof. **Tomas Venclova**. 1972–1976 m. Šiaulių dramos teatro literatūrinės dalies vedėjas.

11 d. – 65 metai, kai 1952 m. Kaune gimė kalbininkė dr. **Danguolė Mikulėnienė**. 1975–1990 m. dirbo Šiaulių pedagoginiame institute.

11 d. – 20 metų, kai 1997 m. išėjo pirmasis savaitraščio „Šiaulių universitetas“ numeris.

12 d. – 90 metų, kai 1927 m. Kretingoje gimė pedagogas dr. **Pranas Augutis**. Nuo 1976 m. dirbo Šiaulių pedagoginiame institute. Mirė 2010 m. Šiauliuose.

13 d. – 75 metai, kai 1942 m. Šiauliuose gimė dailininkė tapytoja, grafikė **Valerija Vija Tarabildienė**.

14 d. – 95 metai, kai 1922 m. Rozalime (Pakruojo r.) gimė kunigas, vienuolis jėzuitas **Anicetas Tamošaitis**. 1995–1999 m. Šiaulių Šv. Ignaco Lojolos bažnyčios rektorius.

17 d. – 80 metų, kai 1937 m. Šiauliuose įkurtas Rotary klubas (veikla atnaujinta 1993 m.).

20 d. – 75 metai, kai 1942 m. Mankiškiuose (Radviliškio r.) gimė alpinistė **Bronė Vida Bitytė**. Nuo 1964 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.



22 d. – 781 metai, kai 1236 m. įvyko Saulės (Šiaulių) mūšis, kuriame lietuviai nugalėjo Livonijos ordina. Nuo šio pirmojo Šiaulių paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose skaičiuojama Šiaulių miesto įkūrimo data.

22 d. – 65 metai, kai 1952 m. Tumakaimyje (Rokiškio r.) gimė pedagogas, psichologas dr. **Algirdas Ališauskas**. Nuo 1975 m. dėsto Šiaulių universitete.

23 d. – 110 metų, kai 1907 m. Šiauliuose gimė rašytojas, žurnalistas **Antanas Rūkas**. 1927 m. baigė Šiaulių mokytojų seminariją ir iki 1933 m. dirbo Šiaulių miesto bei apskrities mokyklose. Mirė 1967 m. Čikagoje (JAV).

23 d. – 90 metų, kai 1927 m. Žeberiuose (Kelmės r.) gimė kraštotyrininkas, Mikelio prizo laureatas **Klemensas Kučinskas**. Nuo 1983 gyveno ir dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 2009 m.

24 d. – 110 metų, kai 1907 m. Šapnagiuose (Šiaulių r.) gimė pedagogas, poetas **Pranas Gegeckas**. 1928 m. baigė Šiaulių mokytojų seminariją. Dirbo Šiaulių apskrities mokyklose. Mirė 1984 m. Kaune.

25 d. – 155 metai, kai 1862 m. Pluoguose (Mažeikių r.) gimė teisininkas, žurnalistas, visuomenės veikėjas **Jonas Gediminas Beržanskis**. 1883 m. baigė Šiaulių gimnaziją. Mirė 1936 m. Kaune.

27 d. – 115 metų, kai 1902 m. Baltkarčiuose (Raseinių r.) gimė poetas, spaudos darbuotojas **Vladas Šaulys**. 1930–1940 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Mirė 1977 m. Vilniuje.

27 d. – 85 metai, kai 1932 m. Vaišnoriuose (Joniškio r.) gimė žurnalistas, publicistas **Domijonas Šniukas**. 1951 m. baigė Šiaulių J. Janonio vidurinę mokyklą.

28 d. – 150 metų, kai 1867 m. Paragiuose (Akmenės r.) gimė rašytoja **Sofija Ivanauskaitė-Pšibiliauskienė**, viena iš Lazdynų Pelėdos slapyvardžiu pasirašinėjusių seserų. Vaikystėje keletą metų gyveno Šiauliuose. Mirė 1926 m. Paragiuose.

28 d. – 85 metai, kai 1932 m. Kėdainiuose gimė gydytojas chirurgas, sveikatos apsaugos organizatorius **Jonas Kęstutis Valantinas**. Nuo 1957 m. iki mirties dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 1996 m.

28 d. – 75 metai, kai 1942 m. Mažeikiuose gimė pedagogė, fotomenininkė, Mikelio prizo laureatė **Birutė Musneckienė**. 1965 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą ir iki 2008 m. dirbo miesto švietimo įstaigose.

30 d. – 105 metai, kai 1912 m. Šiauliuose gimė dailininkas keramikas **Voldemaras Manomaitis**. Mirė 2000 m. Kaune.

Šaltinis: „2017 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“, sudarė Danutė Darbutienė (prieiga per internetą: <http://www.savb.lt/lt/krastieciams/siauliu-atmintinu-datu-kalendoriai/6152-2017-metu-kalendorius?showall=&start=9>).

\*\*\*

## Spalis

1 d. – 60 metų, kai 1957 m. Radviliškyje gimė tenisininkas, treneris **Remigijus Balžekas**. Nuo 1989 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.

2 d. – 55 metai, kai 1962 m. Panevėžyje gimė gydytojas chirurgas, politikos ir visuomenės veikėjas **Gintaras Karalevičius**. Nuo 1987 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.

3 d. – 25 metai, kai 1992 m. Šiauliuose atidarytas Pabalių turgus.

8 d. – 95 metai, kai 1922 m. Barsukynėje (Tauragės r.) gimė psichologas habil. dr. **Aleksandras Jacikevičius**. 1952–1971 m. dirbo Šiaulių pedagoginiame institute. Mirė 1999 m. Klaipėdoje.

9 d. – 70 metų, kai 1947 m. Didžiuosiuose Mostaičiuose (Plungės r.) gimė kompozitorius, chorvedys, pedagogas **Vaidotas Juozas Lygutas**. Nuo 1972 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.

10 d. – 90 metų, 1927 m. Pušalote (Pasvalio r.) gimė matematikas, pedagogas **Petras Kuprys**. 1963–1997 m. dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 2007 m.

14 d. – 95 metai, kai 1922 m. Auksučiuose (Šiaulių r.) gimė muziejininkas, kraštotyrininkas, poetas **Stasys Daunys**. Mokėsi Šiaulių mokytojų seminarijoje. 1944–1949 m. dirbo Šiaulių „Aušros“ muziejuje. Mirė 2011 m. Rumšiškėse (Kaišiadorių r.).

15 d. – 90 metų, kai 1927 m. Šiauliuose įsteigtas pirmasis vaikų darželis.

16 d. – 100 metų, kai 1917 m. Kražiuose (Kelmės r.) gimė pedagogas dr. **Viktoras Baškys**. 1962–1993 m. dirbo Šiaulių pedagoginiame institute. Mirė 2010 m. Šiauliuose.

16 d. – 75 metai, kai 1942 m. Aunuvėnuose (Kelmės r.) gimė pedagogė dr. **Regina Ivoškuvienė**. 1966 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą. Nuo 1967 m. dėsto Šiaulių universitete.

17 d. – 130 metų, kai 1887 m. Šiauliuose gimė pedagogas, visuomenės veikėjas **Juozas Orlauskis**. 1919–1920 m. Šiaulių miesto burmistras. 1920–1940 m. Šiaulių mokytojų seminarijos direktorius. Mirė 1970 m. Šiauliuose.

17 d. – 40 metų, kai 1977 m. atidaryti Šiaulių parodų rūmai (dabar Dailės galerija).

20 d. – 110 metų, kai 1907 m. Šiauliuose gimė dailininkas grimuotojas **Petras Korsakas**. Mokėsi Šiaulių dramos teatro studijoje. Mirė 2003 m. Kaune.

21 d. – 130 metų, kai 1887 m. Ginkūnuose (Šiaulių r.) gimė agronomas, visuomenės veikėjas, grafas **Vladimiras Zubovas**. 1905 m. baigė Šiaulių berniukų gimnaziją. Mirė 1959 m. Kaune.

24 d. – 80 metų, kai 1937 m. Skapiškyje (Kupiškio r.) gimė fotomenininkas, estrados dainininkas, žurnalistas **Ričardas Dailidė**. Nuo 1963 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.

24 d. – 65 metai, kai 1952 m. Šiauliuose gimė pedagogė, visuomenės veikėja **Violeta Damskienė**. Nuo 1975 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.

25 d. – 70 metų, kai 1947 m. Panevėžyje gimė estrados dainininkė **Aneta Moll** (iki 2003 m. **Onutė Karkauskaitė**). 1972 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą. Kurį laiką gyveno ir dirbo Šiauliuose.

26 d. – 110 metų, kai 1907 m. Kaukaze gimė gydytojas chirurgas **Viktoras Grinkevičius**. 1944–1968 m. dirbo Respublikinėje Šiaulių ligoninėje. Mirė 1968 m. Šiauliuose. Jo vardu pavadinta viena Šiaulių miesto gatvė.

27 d. – 120 metų, kai 1897 m. gimė pedagogas, literatas, visuomenės ir kultūros veikėjas **Liudas Baltutis**. Baigė Šiaulių mokytojų seminariją. 1926–1941 m. vadovavo Kurtuvėnų mokyklai. Mirė 1954 m. tremtyje.

27 d. – 100 metų, kai 1917 m. Pakapėje (Šiaulių r.) gimė priešgaisrinės apsaugos darbuotojas, kraštotyrininkas **Viktoras Žeknys**. Nuo 1931 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 2011 m.

27 d. – 90 metų, kai 1927 m. Kaišiadoryse gimė gydytoja terapeutė **Ona Jankauskienė**. 1952–1985 m. dirbo Respublikinėje Šiaulių ligoninėje, 1962–1986 m. vyr. gydytojo pavaduotoja. Mirė 1994 m. Šiauliuose.

27 d. – 80 metų, kai 1937 m. Šiauliuose gimė ekonomistas, politikos ir visuomenės veikėjas, akademikas prof. **Raimundas Rajeckas**. Mirė 1997 m. Vilniuje.

29 d. – 90 metų, kai Mimaičiuose (Šiaulių r.) gimė pasipriešinimo sovietų okupaciniam režimui veikėjas, Helsinkio grupės narys **Mečislovas Jurevičius**. Nuo 1956 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 1999 m.

30 d. – 70 metų, kai 1947 m. Stulgiuose (Kelmės r.) gimė pedagogė dr. **Laimutė Bobrova**. Nuo 1969 m. dirbo Šiaulių universitete.

Šaltinis: „2017 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“, sudarė Danutė Darbutienė (prieiga per internetą: <http://www.savb.lt/lt/krastieciams/siauliu-atmintinu-datu-kalendoriai/6152-2017-metu-kalendorius?showall=&start=10>).

S. Tumėnas, „Lietuvio pasas – saldainis išeiviams ar rimtas reikalas?“, *Šiaulių kraštas*, (2017-08-12) (prieiga per internetą: <http://www.skrastas.lt/?data=2017-08-12&rub=1065924810&id=1502718639>). Idem, *Delfi* (2017-08-14) (prieiga per internetą: <https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/s-tumenas-lietuvio-pasas-saldainis-iseiviams-ar-rimtas-reikalas.d?id=75462163>).

Lietuvio pasas (LP), Lenko korta (LK), Žemaičio pasas (ŽP). Kuris iš jų svarbesnis, kuris turi svaresnę teisinę galią? Ar iš viso turi? Ar tai viso labo būtų tik pilietinės, tautinės satisfakcijos liudytojas? Su kuriuo iš šių dokumentų gali drąsiai bandyti kirsti ne tik Šengeno šalies sieną, ar nors vienas iš jų galiotų nelabai draugiškų valstybių pasieniuose? Tai oficialus dokumentas, pripažįstamas pasaulio muitinėse, pasienio punktuose, ambasadose, atstovybėse, ar tik svarus koziris įrodinėjant savo tyrus tautinius jausmus; saldainis diskutuojant užstalėje su bichiuliais išeiviais Bistrampolio dvare ar Pasaulio žemaičių dienose Telšiuose, Plungėje?

Ar Lietuvos paso įgijimas būtų maloni paguoda vienam iš geriausių visų laikų Lietuvos rankininkų, pasaulio čempionui, Europos taurės laimėtoju, vienam pirmųjų mūsų sportininkų, išvykusių žaisti į užsienį, Raimondui Valuckui, kuriam, dabar gyvenančiam Vokietijoje, jo deramai net neinformavus, buvo atimta Lietuvos pilietybė, ar garsiajam NBA veteranui Žydrūnui Ilgauskui, susilaukusiam iš Lietuvos institucijų tokio pat likimo? Pasakysiu savo nuomonę – vargu ar toks pasiūlymas šiems mūsų sportininkams taptų paguoda, greičiau jie tai traktuotų kaip pasityčiojimą ir įžeidimą.

Viena iš Pasaulio lietuvių bendruomenės lyderių man pasakė tiesiai šviesiai – tai siūlomas saldainis, netikėjimas, kad pavyks įgyvendinti net 114 Seimo narių pasirašytą ir Konstituciniam Teismui nagrinėti eilinį kartą perduotą klausimą dėl dvigubos pilietybės įteisinimo. Tuo dokumentu (pataisomis) siūloma galimybė praplėsti asmenų, galinčių turėti teisę į dvigubą Lietuvos ir kitos šalies pilietybę, sąrašą. Pasaulio lietuvių bendruomenė akcentuoja, kad jie siekia ne dvigubos pilietybės gavimo privilegijų, o pabrėžia galimybę ir svarbą išsaugoti Lietuvos pilietybę, įgytą jiems gimus.

Panašu, kad naujam Seimo grupelės narių siūlymui dėl LP atsiradimo nelabai pritaria ir Ministras pirmininkas Saulius Skvernelis, pasakęs tiesiai šviesiai: „Aš manau, išspręskime klausimą, kuris susijęs su dvigubos pilietybės turėjimu, ir nereikės galvoti kažkokių naujadarų.“ Taigi Vyriausybės vadovas nekalba apie „saldainį“ pasaulio lietuviams, o siūlo konkretaus veiksmo atlikimą, kartu praturtindamas mūsų diplomatijos terminiją nauju terminu – „naujadaras“.

Tokios mintys kyla pastarosiomis dienomis, kai 4 Seimo narių grupė, tarp jų – valdančiosios koalicijos frakcijų lyderiai – Kultūros komiteto pirmininkas Ramūnas Karbauskis, socialdemokratų frakcijos seniūnas Andrius Palionis, Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas Eugenijus Jovaiša įregistravo įstatymo projektą, kuriuo siūloma įsteigti Lietuvos pasą, leisiantį išsaugoti ryšį su Lietuvos valstybe. Lietuvos pasą pagal šį projektą įgyti galėtų visi lietuvių kilmės asmenys, taip pat asmenys, gimę Lietuvoje po 1990 metų kovo 11 d., jų sutuoktiniai, vaikai ir vaikaičiai asmenų, turėjusių Lietuvos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d. Taigi tokie asmenys įgytų moralinę satisfakciją, labiau sietiną su pilietinio ryšio su Lietuva atkūrimu, tokio ryšio stiprinimu. Stop! Čia ir baigiasi Lietuvos paso institucijos plusai, nes pastarasis nesuteikia politinių teisių: balsuoti nacionaliniuose rinkimuose, užimti pareigas, kuriose būtina ištikimybės Lietuvos Respublikai priesaika. Tiesa, viena privilegija tokiems asmenims būtų taikoma – asmenys, pateikę LP, galėtų bandyti susigrąžinti Lietuvos Respublikos pilietybę arba ją įgyti supaprastinta tvarka. Kokia ta tvarka? Tai retorinis klausimas, nes viskas vėl baigtųsi eiline kelione į Konstitucinį Teismą. Tuo neabejoju.

## **KAS BENDRO TARP LP, LK IR ŽP?**

Apie Lietuvos paso (LP) atsiradimo galimybę jau kalbėjome. Prisiminkime LK – Lenko kortos (Karta Polaka) istoriją, prasidėjusią lygiai prieš 10 metų ir sukėlusią daug ažiotažo Lietuvos spaudos puslapiuose, tarp politikų, politologų. LK – asmens dokumentas, patvirtinantis lenkų kilmę ir suteikiantis lengvatų lenkams, gyvenantiems svetur, Lenkijos Respublikos Seime buvo patvirtintas 2007 metų rugsėjį. LK, priešingai LP, galėjo būti suteikiama ne tik Europos Sąjungos šalių gyventojams, bet ir lenkams, gyvenantiems Armėnijoje, Azerbaidžane, Baltarusijoje, Gruzijoje, Kazachstane, Kirgizijoje, Rusijoje, Tadžikistane, Turkmėnijoje, Ukrainoje, Uzbekistane, t. y. pretendentas siekti LK turėjo būti iš vienos iš 15 buvusios SSRS respublikų. Jis net neprivalėjo būti lenkas. LK savininkams buvo numatoma daug lengvatų: po trijų mėnesių gyvenimo Lenkijos teritorijoje galėdavo įgyti teisę apsigyventi Lenkijoje nuolat, jiems buvo garantuotas nemokamas gydymas, įvažiavimo viza, vaikai turėjo teises į mokslą ir stipendijas, gauti bedarbio pašalpą, kitas socialines garantijas, įsigyti nekilnojamą turtą ir t. t. Ne ES šalių asmenims, norintiems patekti į Lenkijos teritoriją, buvo reikalinga viza. Taigi daugelis šių lenkų teiktų lengvatų yra tiesiogiai perimtos ir Lietuvos paso institucijos rengėjų, ypač tos, kurios susijusios su švietimo, studijų ir mokslo lengvatomis (stipendijos, parama visų studijų pakopų grandyse, paskolos, priėmimas studijuoti ir t. t.). Norėtuši tikėti, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, nagrinėjantis dvigubos pilietybės praplėtimo galimybės klausimus, irgi galėtų perimti Lenkijos Respublikos „gerąją“ patirtį, nes šios šalies teisės aktuose yra toleruojamas kitos pilietybės turėjimas, yra liberalizuota Lenkijos pilietybės įgijimo tvarka, užtikrinta teisė į dvigubą pilietybę. Priešingai nei Lietuvoje, Lenkijoje negali būti atimta Lenkijos pilietybė prieš asmens valią, kaimynų šalyje nepakanka tik asmens prašymo atsisakyti pilietybės, būtinas Prezidento sutikimas. Tiesa, lenkas, turintis ir kitos šalies pilietybę, Lenkijos teritorijoje laikomas tik Lenkijos piliečiu. Taigi Lenkijos Respublikai, kuri gyventojų skaičiumi yra 10 kartų didesnė, svarbus ir saugotinas yra KIEKVIENAS lenkas. Juk neatsitiktinai lenkai pasirinko šūkį: „Būti ištikimam savo Tėvynei – Lenkijos Respublikai“. Lietuva yra per maža valstybė, kad mes nebrangintume ir nesiektume susigrąžinti lietuvių ne tik LP, bet ir Lietuvos pilietybės suteikimo liberalizavimu. Juk niekas nekalba apie abejotinus pilietybės suteikimo atvejus, kai pilietybė po 1990-ųjų galėjo būti suteikta vien dėl to, kad Žemaitijoje gyvenusiam giminaičiui padovanodavai traktorių... Tokių atvejų skaičiau spaudoje ne vieną.

Kai 2008 metais Lenkijos Respublikos ambasadorius Lietuvoje pirmąją Lenko kortą įteikė lenkų kilmės dvasininkui, tuo metu vyriausiam Lietuvos lenkui Juzefui Obrembskiui, praėjo beveik 10 metų. Nuo to laiko Lietuvoje kasmet LK gaudavo per 1000 lenkų, gyvenančių Lietuvoje. Greitai paaiškės, ar bus patvirtintas LP statusas, o jei taip atsitiks, kas bus pirmasis lietuvis ar lietuvių kilmės asmuo, gavęs Lietuvos pasą? Ir tada, vardan bičiulystės su kaimynais lenkais, gal pamiršime karštas diskusijas, kai buvęs europarlamentaras Vytautas Landsbergis ragino LK teisinio įvertinimo, o tuometinis Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis LK buvo įvardijęs nesusipratimu ir kvietė rasti jėgų ištaisyti tą teisės aktą. Keičiasi laikai, kinta samprata, požiūris ir prieigos dėl savo piliečių pritraukimo į tėvynę.

## **PARALELĖS SU ŽEMAIČIO PASU?**

Kadangi už lango dar vasara, nesinori skaitytojų varginti teisinėmis kolizijomis, susijusiomis su LP, LK. Šių dviejų dokumentų kontekste norisi prisiminti žaismingesnį momentą – istoriją su Žemaičių pasu (ŽP). Beje, ir tos istorijos yra susijusios su teisiniais niuansais, net teismais, tiesa, nepasiekusiais Konstitucinio Teismo.

ŽP (Žemaitė pasos) – šiuo metu atstoja Žemaičių kultūros draugijos nario pažymėjimą. Užrašas ant viršelio – Patria Una. Žaisminga mintis sukurti žemaičių pasą ir žemaitiškus pinigus – litus gimė 1988 metais tarp Šiaulių žemaičių, kai jiems vadovavo Šiaulių universiteto docentas

Juozas Pabrėža (Jūzaps Pabrieža). Šiaulių žemaičių, nuo tada kasmet iki šiol leidžiančių ir savo kalendorių („Žemaitiu kalėnduorios“) idėją sukurti ŽP ir pinigų realizavo aktyvus dizaineris Vilius Puronas. Šiauliuose 1989 m. pasirodė ir pirmieji ŽP. Kad jį gautum, turėjai nebūtinai mokėti žemaičių kalbą, bet reikėjo priklausyti Žemaičių draugijai bei būti „truopnus žemaitis“. Svarbu, kad tavo kilmės šaknys būtų Žemaitijoje ir būtum šio krašto tradicijų puoselėtojas. ŽP žemaičiams nuo pat pradžių turėjo simbolinę prasmę, rodė identiteto išskirtinumą, pasididžiavimą.

Įkandin suburta Žemaičių partija neturėjo tokio pasisekimo kaip ŽP. 2009 m. įkurta Žemaičių partija pasisakė už etniniu principu suskirstytą Lietuvą ir tradicines šeimos vertybes. Partijai vadovavo buvęs parlamentaras Egidijus Skarbalius, kuris 2009 m. dalyvavo ir rinkimuose į Europos Parlamentą. Tiesa, nesėkmingai, nes rinkėjai, pripažinę savo etnines šaknis, nenorėjo, kad žemaitiška dvasia būtų painiojama su politika.

Žemaičiai, siekdami, kad jų gimimo dokumentuose atsirastų įrašas apie žemaičių tautybę, ilgokai varstė teismų duris Klaipėdoje, Telšiuose, Šiauliuose. Ypač daug pastangų įdėjo minėtasis E. Skarbalius ir garsusis barzdočius iš Telšių Antanas Kontrimas. Pastarasis teismuose neginčijo ir nesiekė, kad Lietuvos piliečių pase, kuriame paprastai įrašoma tik pilietybė, būtų įrašyta žemaičių pilietybė. Jis siekė, kad Gimimo liudijimo dokumente buvusiam tuščiam lape atsirastų įrašas – „žemaitis“. Per beveik 4 bylinėjimosi metus Antanas šį tą pasiekė, nes paskutinio gyventojų surašymo dokumentuose atsirado galimybė įrašyti nors žemaičio tautybę.

Po teismus ilgai vaikščiojo ir E. Skarbalius, siekęs panašaus tikslo. Klaipėdos rajono Civilinės metrikacijos skyrius atsisakė jam įrašyti gimimo liudijime žemaičio tautybę, tada jis kreipėsi į Klaipėdos rajono apylinkės teismą, o sulaukęs neigiamo atsako, pateikė skundą Klaipėdos apygardos teismui, kuris irgi atmetė skundą. E. Skarbalius nesutiko su tokiais teismų sprendimais, nes, jo nuomone, žemaičiai turi visus tautai privalomus dalykus: kalbą, istoriją, teritoriją, kultūrą, savimonę. Šie teiginiai greitai turėtų būti pastiprinti dar vienu koziriu, nes kalbininkas J. Pabrėža leidyklai jau įteikė knygos „Žemaičių kalba ir rašyba“ rankraščius. Šis mokslo darbas turėtų atstoti žemaičių kalbos gramatiką. Minėtas kalbininkas, kaip ir istorikas Alfredas Bumblauskas, buvo ekspertai teismuose, rašė išvadas teisėjams. Tautos mylimas profesorius A. Bumblauskas konstatavo: „Sunku kategoriškai atsakyti dėl žemaičių tautybės. Tautybė yra žmonių savimonės reikalas. Jei E. Skarbalius sako, kad jis yra žemaitis, tai, vadinasi, tokia tautybė yra. Teismas svarstė žemaičių skundą dėl jų tautybės Lietuvos valstybėje nepripažinimo, buvo klausama, ar buvo praeityje žemaičių tautybė. Turėjau atsakyti, kad ne – tokios tautybės nebuvo. Moksle geriausiu atveju kalbama apie žemaičių potautę, tokia pažiūra yra istoriko Antano Kulakausko.“

#### **AR LIETUVIO PASAS BŪTŲ TAUTINĖS TAPATYBĖS DOKUMENTAS?**

Bendraudamas su išsibarsčiusiais po platųjį pasaulį lietuviais, stebėdamas globalizacijos padarinius, gyvenimus tautų katiluose, supranti, kad ta tapatybės paieškų paradigma nėra tik mūsų, lietuvių, problema ir diskursų laukas. Ji aktuali ir žydams, ir rusams, ir lenkams, ir amerikiečiams, kurie organiškai sugėrę visų pasaulio tautų patirtį. Kalbama apie dvigubą tapatybę, susidvejinimą, du pasaulius, tremties tragizmą, tremties trajektorijas, persipynusias išeivių sąmonėje, etc.

Įdomu lyginti, ką tautinės tapatybės klausimu galvoja ne tik lietuviai, bet ir kitų tautų atstovai. Pavyzdžiui, garsusis šachmatininkas, dabar labiau žinomas kaip politikas Garis Kasparovas, gimęs Azerbaidžane, užaugęs Rusijoje, šiandien klajojantis po pasaulį. Kai žurnalistas jo paklausė apie tautinę tapatybę, Garis atsakė: „Nemanau, kad tai turi būti koks nors trikdantis klausimas, nes daugelyje šalių ji suprantama kaip vienos ar kitos valstybės paso turėjimas. Turiu rusišką ir kroatišką pasą. Kalbant detaliau, esu pusiau žydas, bet mano gimtoji kalba rusų, užaugau rusiškai kalbančioje aplinkoje, gavau rusišką išsilavinimą ir buvau Rusijos istorijos dalis. Kultūriškai, kalbiškai, istoriškai priklausau Rusijai, bet dabar gyvenu išeivijoje.“ („Lietuvos rytas“, 2016 m. kovo 14 d.). Matome šiandien aktualų hibridinės tapatybės modelį.

„Pasaulio lietuvio“ žurnalo steigėjo Stasio Barzduko sūnus Arvydas Barzdukas neseniai teigė: „Lietuviu būti Lietuvos pilietybės nereikia, kaip vaizdžiai įrodė tūkstančiai Antrojo pasaulinio karo pabėgėlių lietuvių – tiek Amerikoje, tiek kitur. Gerai suprantu, kokius pavojus Lietuvos Konstitucijos autoriai ją rašydami numatė. Lietuvos žmonės turėtų nuspręsti, ar tie pavojai jau praėjo, ir atitinkamai Konstituciją ir įstatymus pakeisti taip, kaip būtų Lietuvai naudinga.“ („Pasaulio lietuvis“, 2017 m., birželis-liepa). Taigi mes turime žiūrėti Lietuvos interesų, o ne atskirų grupelių ir asmenų.

Mano sena bičiulė, Lietuvos garbės konsulė Ohajo valstijoje Ingrida Bublys, gyvenanti Klivlende ir keliaujanti tarp Amerikos ir Lietuvos, realiai susiduria su JAV lietuviams. Jos argumentai realistiniai ir pragmatiški: „Pastaraisiais metais daug kalbama apie dvigubos pilietybės suteikimo galimybes, bet reikalai nejuda į priekį. Ką aš galvoju? Situacija kebloka, bet dvigubos pilietybės įteisinimas būtų moralinis impulsas, kad išvykę visai nenubyrėtų nuo savo krašto, jaustų ir savo pareigas Lietuvai. Aš, kaip Lietuvos garbės konsulė, matau kasdien, kad vieniems labai rūpi Lietuva bei joje palikę giminės, o kiti užmiršta savo kilmę, Lietuvos interesai jiems visai neįdomūs, nors ir tarp jų atsiranda norinčių būti Lietuvos piliečiais. Kita vertus, pažįstu daug tokių, kurie nesiekia Lietuvos pilietybės, bet dirba Lietuvai. Visa tai sukelia dvejojų pamąstymų. Šį klausimą Seimas turėtų spręsti ryžtingiau“. Kodėl mums, Seimo nariams, pristinga drąsos priimti strateginius sprendimus, bet užtenka noro dalinti saldinius?

Rytis Virbalis, LRS ir Pasaulio lietuvių komisijos narys, atstovaujantis Vakarų Europos lietuvių bendruomenės interesams ir šiuo metu gyvenantis Liuksemburge, sako: „Man Lietuvio pasas irgi atrodo daugiau imitacija, jeigu tai siejama su pilietybės išsaugojimo problema. Vis dėlto neatrodo bent kol kas, kad minėtas Lietuvio pasas galėtų kaip nors pakeisti esminį PLB ir užsienio lietuvių tikslą – siekti Lietuvos pilietybės išsaugojimo turint kitą pilietybę, todėl Seimui priėmus kokį nors Lietuvio paso ar panašų įstatymą, tai nekompensuotų galimo Lietuvos pilietybės netekimo ir vargu ar padėtų tokiems žmonėms išlaikyti ryšį su Lietuva, nes jis neatstotų prigimtinės teisės į pilietybę praradimo. Tai galbūt tiktų nebent tiems lietuviams, kurie gyvena Šveicarijoje ar Australijoje ar kitose panašiose šalyse, kurioms nebūtų taikomas minėtas Pilietybės įstatymo pakeitimo projektas, bet ir jiems jis turbūt neatstotų pilietybės praradimo.

Lietuvio pasas negali pakeisti pilietybės išsaugojimo, nes Lietuvos Respublikos piliečio pasas yra ne tik teisiškai gerokai rimtesnis dokumentas, bet ir ryšio su Lietuvos valstybe patvirtinimas. Tai ne tik simboliai, bet ir teisės, ir pareigos, dalyvavimas politiniame ir kitame valstybės gyvenime ir prigimtinio nuolatinio ryšio su Tėvyne jausmas, nes piliečio pase įrašyta, kad pilietį gina Lietuvos Respublika. Todėl toks įstatymo projektas negali pakeisti būtinumo siekti išsaugoti Lietuvos pilietybę tais atvejais, kai turima ir NATO ar ES valstybės pilietybė, kaip numato Pilietybės įstatymo pakeitimo projektas, kurį pasirašė net 114 Seimo narių, dėl kurio Seimas kreipėsi į Konstitucinį Teismą ir kurio priėmimo taip laukia daugelio užsienio šalių lietuviams.“

Liūnė Sutema, garsi išeivijos poetė, kuriai Nacionalinė kultūros ir meno premija 2007 metais buvo suteikta „už dvasinės saugos poeziją rinkinyje „Tebūnie“, į Vilnių atsiimti garbingo apdovanojimo neatvyko. Nekomentavo, kodėl? O neatvyko dėl paprasčiausios priežasties, ji niekada po Antrojo pasaulinio karo nesiekė naujo paso. Kai Lemonte aš jos paklausiau, ar ji po 1990-ųjų metų pasiėmė Lietuvos ambasadoje ar konsulate naująjį pasą, ji liūdnokai pažiūrėjo į mane ir pasakė, kad niekada to nedarys, nes ji turi „tikrąjį“ Lietuvos pasą, kurį pasiėmė ir nešiojo prie krūtinės pasitraukdama nuo komunistų okupacijos po karo. Nelabai ką turėjau jai atsakyti, nes iškalbingesnis buvo poetės akių žvilgsnis. Tokių lietuvių, kurie niekada nesikreipė į valdžios institucijas, kad gautų naują pasą, JAV sutikau ne vieną. Orumas, išdidumas, tikėjimas Lietuva, iš kurios jie pasitraukė, jiems neleido žemintis ir prašyti. Tik po to suvokiau Liūnės Sutemos žodžius „EMIGRUOSIU Į ŠALĮ, KURIOS DAR NĖRA IR DUOSIU JAI VARDĄ SUTEMA.“

Nejučia dabar prisimenu ne tik Liūnę, bet ir šių dienų išėivės, kūrybingos rašytojos, buvusios šiaulietės, „Pasaulio lietuvių“ žurnalo redaktorės, jau keliolika metų gyvenančios Kipre, Dalios Staponkutės žodžius, parašytus jos knygos pavadinime „Iš dviejų renkuosi trečią: mano mažoji odiseja“. Man šiandien tie žodžiai kelia virpuliuką ir nerimą. Gal todėl, kad galvoju apie Itakę? Ir joks Lietuvos pasas čia nepadės, nes jis tik saldainis, tik smėlio dėžė žaidimams. Nereikia apgaudinėti nei savęs, nei kitų. Jau šiandien turime matyti rimtus reikalus ir analogiškus sprendimus, nes saldainiais dar niekam nepavyko užtikrinti išėivių, užsienyje gyvenančių tautiečių ryšio su savo Tėvyne. Branginkime kiekvieną iš to milijono, šiuokart gyvenančių toliau nuo prigimtinės Tėvynės Lietuvos.

## NAUDINGA

Kviečiu Jus stebėti, vertinti naująsias Lietuvos, Šiaulių miesto, Europos Sąjungos politinį, ekonominį, kultūrinį, socialinį etc. gyvenimą! *Žinokime, galvokime ir reaguokime!*

### Naudingos nuorodos:

<http://www.lrs.lt/>; <https://www.lrp.lt/lt>; <http://lrv.lt/>; <http://edem.siauliai.lt>; <http://www.lvzs.lt>; <http://www.vkontrolė.lt/>; <http://www.lygybe.lt/lt>; <http://www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai>; <http://www.vlkk.lt/>; <http://www.lmt.lt/lt/pradzia.html>; <http://www3.lrs.lt/pls/inter/nst.show>; [http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5\\_show?p\\_r=9258&p\\_k=1](http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=9258&p_k=1); <http://plbe.org/>; <http://www.pljs.org/>; [http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5\\_show?p\\_r=3829&p\\_k=1](http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=3829&p_k=1); <http://www.kt.gov.lt/>; <http://www.vsd.lt/>; [http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p\\_r=48&p\\_k=1](http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=48&p_k=1); <http://www.prokuraturos.lt>; <http://www.stt.lt/>; [http://ec.europa.eu/index\\_lt.htm](http://ec.europa.eu/index_lt.htm); <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/lt>; <http://pazinkvalstybe.lt/>; [http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5\\_show?p\\_r=884&p\\_d=205765&p\\_k=1](http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=884&p_d=205765&p_k=1); [http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5\\_show?p\\_r=884&p\\_d=205766&p\\_k=1](http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=884&p_d=205766&p_k=1).

## MANO KOMANDA

Dirbti padeda draugiška ir kompetentinga komanda, kurios nariai yra: Nerijus (humanitarinių mokslų daktaras, literatūrologas, lektorius, mokslinių publikacijų autorius), Egidijus (specialiosios pedagogikos ir logopedijos magistras, lektorius, socialinių reikalų specialistas), Rasa (žurnalistikos magistrė, režisierė, renginių organizatorė, knygų autorė), Rita (teisės ir valdymo magistrė, teisininkė, socialinė pedagogė edukologė, lektorė, visuomenininkė), Aida (vadybos ir verslo administravimo magistrė, projektų vadovė, regioninės politikos ir švietimo specialistė).

Mano padėjėjai-sekretoriai nuolat kelia savo kvalifikaciją, dalyvauja visuomenei skirtuose ir mokslo renginiuose, dalijasi savo žiniomis ir patyrimu su kitais.

N. Brazauskas 2017-10-25 „Šiaulių krašte“ publikavo straipsnį „Šimtmečio minėjimas: ateities Lietuvos pamatai ar kalbėjimas vėjams?“ (plačiau: <http://www.skrastas.lt/?data=2017-08-25&rub=1146671142&id=1503505955>); 2017-09-02 „Šiaulių krašte“ – komentarą „Zapad 2017“ – Rusijos geopolitikos strategijos etapas?“ (plačiau: <http://www.skrastas.lt/?data=2017-09-02&rub=1141817778&id=1504285106>). 2017-09-20 dalyvavo Seime vykusioje šventinėje konferencijoje, skirtoje 1917 m. rugsėjo 18–22 d. Vilniuje vykusios Lietuvių konferencijos 100-mečiui. 2017-09-24 – Lietuvos žydų genocido dienos minėjimo renginiuose Šiauliuose ir Kužiuose, Luponių miške.

E. Elijošius 2017-09-01 dalyvavo Gegužių progimnazijos Mokslo ir žinių dienos šventėje; 2017-09-12 – konferencijoje „Pramonė 4.0: strategija ir praktika“ Chaimo Frenkelio viloje Šiauliuose; 2017-09-14 – viešojoje diskusijoje „Inkluzinis ugdymas“ Vilniaus dailės akademijoje; 2017-09-16 – Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Šiaulių skyriaus renginiuose

Šiauliuose bei Ginkūnuose; 2017-09-27 – konferencijoje „Socialinio darbuotojo įvaizdis: šiandien ir rytoj“ Šiauliuose; 2017-09-29 – Lietuvos universitetų rektorių konferencijoje Šiaulių universitete; Šiaulių universiteto 20-mečio renginiuose ŠU bibliotekoje.

A. Striaukaitė-Gumuliauskienė 2017-08-26 dalyvavo „Žiemgališkas Pakruojis“ renginiuose; 2017-08-28 – praktinėje paskaitoje „Emocinis intelektas. Raiška ir prasmė.“; 2017-09-04 – Mokslo ir žinių dienos šventėje Šiaulių universitete bei kituose Šiaulių universiteto 20-mečio renginiuose; 2017-09-15 – „Žiemgalos“ draugijos Jonišio skyriaus 20-mečio renginiuose; 2017-09-28 – Chaimo Frenkelio viloje vykusioje režisieriaus Eli Geršzon dokumentinio filmo apie Molėtų žydus „Paskutinis rugpjūčio sekmadienis“ pristatyme ir filmo seanse.



*Holokausto aukų VARDŲ skaitymas Šiauliuose.*

N. Brazausko nuotrauka

*Pagerbiame Lietuvos politinius, kalinius, tremtinius, partizanus.*

E. Elijošiaus nuotrauka



*Dokumentinio filmo „Paskutinis rugpjūčio sekmadienis“ pristatymas.*

„Aušros“ muziejaus nuotrauka



# KONTAKTAI

## **Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno kabineto adresas Vilniuje:**

*Lietuvos Respublikos Seimas  
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius  
III rūmai 301 kabinetas  
Tel. (8 5) 239 6615  
El. p. [Stasys.Tumenas@lrs.lt](mailto:Stasys.Tumenas@lrs.lt)*

## **Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno biuro adresas Šiauliuose:**

*Aušros al. 15, 76299 Šiauliai (I aukštas)*

## **Padėjėjai-sekretoriai Vilniuje ir Šiauliuose:**

*Nerijus Brazauskas (Šiauliuose): mob. 8 612 02 941, el. p. [nerijus.brazauskas@lrs.lt](mailto:nerijus.brazauskas@lrs.lt);  
Egidijus Elijošius (Šiauliuose): mob. 8 612 03 532, el. p. [egidijus.elijosius@lrs.lt](mailto:egidijus.elijosius@lrs.lt);  
Rasa Praninskienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. [rasa.praninskiene@lrs.lt](mailto:rasa.praninskiene@lrs.lt);  
Aida Striaukaitė-Gumuliauskienė (Šiauliuose): mob. 8 612 04 056, el. p. [aida.striaukaite@lrs.lt](mailto:aida.striaukaite@lrs.lt);  
Rita Virbalienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. [rita.virbaliene@lrs.lt](mailto:rita.virbaliene@lrs.lt).*

## **Socialiniai tinklai**

**Bendraukime:** <https://www.facebook.com/Stasys.Tumenas.LRS/>

Naujienlaiškį parengė padėjėjai-sekretoriai: N. Brazauskas, R. Praninskienė, A. Striaukaitė-Gumuliauskienė.